

CONTIMPORANUL

Vera Idelsohn
„Paysage St. Tropez”

CRIN

domnișoarei Mirella M.

Pe căile de os ale Basarabiei
Gândul și-alungă liliecii
în iazul gerului crengi se sgârcesc
goana, prin oglinzi, se înțește.

Vrei un alai cu ogari de argint
din raiuri de chiciură vulpi roșii vrei
sau zodia nopții de buze s'atingi
sau clinchetul spulberat în polei?

Oră sub scump potir luminată
în nămeți ingeri înseamnă verștele
sania ca o stea lunecă în veșnicie
albă ești ca balul pe care-l mint ferestrele

I. Vinea

De vorbă cu Anton Giulio Bragaglia

Noaptea, Via Avignonesi — un șarpe de întuneric cu doi ochi electrici: lămpile teatrului *degli independenti*.

Cobori câteva trepte; un vestibul obscur, lămpi opace. Un culoar, fața stângă, alte două trepte, apoi coridoare ce se întretaie misterios, pe întuneric, tăcute. În fund o ușă. Biroul lui Anton Giulio Bragaglia.

O cameră cenușie, ciudată, prăfuită, încărcată cu biblioteci, rafturi, cadre; un divan, în umbră; cărți risipite prin tot locul; violențe de culori (tablouri și picturi futuriste) în contrast cu clar obscurul odăii, luminată de un bec electric pe birou.

Pe peretele din față citesc scris cu negru pe o fâșie albă:

— „Cine-i lung la vorbă, e prost crescut!“
Am înțeles...

La birou: Anton Giulio Bragaglia. O mască de Calot transcrisă de Picasso.

Iată-l, în fine, pe acest proteu al Italiei de azi: scriitor, cinematografist, regisor, umorist, editor, fotograf, cabaretist, ziarist, organizator de artă și admirabil animator.

Împacă oricărei meserii ce-și apropie, personalitatea sa modernă, surprinzătoare, magică.

Bragaglia este de toate, dar mai presus de orice: om de teatru.

Nimeni, în toată Italia, nu e mai riceput, mai iscusit, mai inventiv în teatru, decât acest om al „*Teatrului integral*“ și al teoriei „independente“. Viziunea sa teatrală este fantasmagorică.

NOTE despre A. G. Bragaglia

În miscarea modernistilor italieni, deosebirea caracteristică a lui Anton Giulio Bragaglia de grupul futuristilor extremiști reprezentați prin Marinetti, rezidă în poziția activă și dinamică pe care a futuristilor, rezidenți și moderati cari au contribuit enorm la dezvoltarea modernă a artei italiene.

O laborioasă activitate de dispreț de ani înscrie în rândul bunelor realizări cari trec istoriei: o casă de artă la Roma, una sută trei zeci expoziții personale și străine, de pictură, sculptură, arhitectură și scenografie pe coasta de fund al mării, în calitate de regizor, de actor, de dansator, de dinte al unei din avansarea și dezvoltarea culturii de conferințe ținute pretutindeni în peninsula și aiurea treizeci de volume publicate, diverse periodice

R. — Un maestru al scenii trebuie să fie romantic, simbolist, impresionist, metafizician, cubist, expresionist, neoclasic, futurist. Trebuie să fie un evocator halucinant. Reprezentația trebuie să fie o viziune, nu numai feerie sau serbare teatrală „all'italiana“. Nu numai decorațiune, dar expresiune, suflet, patos. Decorațiunea în sensul comun al noțiunii, trebuie desființată cu totul — fără ca scena să rămână goală — întrebuițând în schimb alți factori de sugestiune.

A realiza un spectacol teatral, de pildă o piesă de Pirandello, înseamnă a-l *reda pirandellamente în manieră bragagliană*, fără ca punerea în scenă să năbușe caracterul piesei.

R. — A mări acțiunea, a o fărâmița, a varia locurile, a îmbogăți efectete ambrente, a multiplica peripețiile spre a te juca cu contrastele, iată stilul meu de interpretare scenică. Dar pentru aceasta trebuie să părăsești vechile modele și să creiezi întreaga concepție a genurilor teatrale; numai astfel se va putea obține efecte noi și emoții puternice.

R. — Pentru mine tehnica precede și determină estetica, și numai în această măsură mă preocupă. Criza poeziei va fi rezolvată numai după ce se va renova me-

săptămânale și lunare, un pamflet literar „Index“ mii de articole propagandiste, un atelier de arte decorative și, în sfârșit, un studiu modern de fotografie,

Debutează în viața artistică cu o carte ilustrată asupra fotodinamismului, aplicațiuni la fotografia doctinelor estetice futuriste.

Regizează marea campanie Tallia, dă proporții uriașe teatrului mediteranean al lui Pirandello, Rosso di San Secondo, Martoglio, conduce compania Sarda, teatrul Independentilor unde reprezintă în trecutele stagioni zeci de noutăți absolute de pantomime muzicale și câteva alte zeci din trecutul prozei.

Animând spectacolele de Danțuri, cântecele de Arlecchin și — mai presus de toate — teatrul

canica teatrală. Cea mai mare parte din critici și literați mai concep și azi *teatrul literar*, decăzut complet pentru spiritele sprintene și mentalitățile înaintate.

R. — Pentru reformarea comediei "trebuie să se reformeze întâi tehnica scenică. E o problemă ce se bazează pe chestiuni de mecanică teatrală. Problema aceasta s'a pus încă de pe vremea lui Ludovic al XIV-lea și arhitectul Torelli, mașinistul Regelui, avu, pentru prima oară ideea platformelor mobile greco-romane. Azi ar trebui să se găsească un altul care să inventeze noi sisteme spre a se ajunge la o renovare a tehnicii scenice, un altul care s'ar putea

numi, de pildă... „Mașinistul Ducelui“. Eu. — ...Sau Anton Giulio Bragaglia.

R. — Recitarea e premeditată, recitarea este Italia veche, este melodrama, este facconi.

Dicțiunea este Italia nouă, este improvizația, care se confundă cu fantezia, cu fantezia fără logică, fără fir, cu radio-fantezia. Deci actori fără școală, fără metodă, dar cu temperament, adică cu viață. Actorul cu școală e inexistent.

Fiecare activ însă, are propria lui tehnică, așa precum fiecare individ își are propria-i medicină empirică.

Fiecare italian e un „divino pagliaccio“.

Th. Solacolu

sintetic, realizează cel dintâiu în Italia șcenarii impecabile ca plastică, introducând tehnica sa teatrală în care regăsim multe din vestigiile teatrului elen și italian.

„Lumina psihologică“ realizată pentru operele lui Rosso di San Secondo, este o metodă de atmosferă colorată născută una din cealaltă, în neprevăzut pentru spectator, cu comentariul și ajutorul sugestiv al poeziei care însufletește opera literară — ideată doi ani înainte de tentativele teatrului Culoarei, născocit de Achille Ricciardi.

Scena sa multiplă s'a născut, de sigur, din ideea platformelor mobile greco-romane și din mașinile arhitectului Torelli, autorul lui „Theatre des machines“ din Versailles, sub Ludovic XIV. Acest multiplu prilejuește schimbări repezi și fără limitările spațiului cari fac atât de incomode scenele turnante...

În epoca aceasta a cinematografului, crede Bragaglia, teatrul ca să nu moară trebuie să rămână și să se întâlnească în propriile-i caractere, căutând să mărească posibilitățile sale de realizare. De aci și uimirea provocată de aplicațiunile sale tehnice, cari vor da mâine noul crez al teatrului, pentru că numai tehnica nouă va stimula noua alcătuire a cuvintelor pe cari le cere de atâta vreme, cu stăruință, publicul teatrelor. Și în sensul acestor reforme, bănuim — parcă — glorioasa efflorescență a teatrului italian din 1600 atunci când răspânda în lume, luminile celeste ale celei mai mari arte scenice din câte a cunoscut vreodată istoria.

„Lampa luminii de acum“ altă născocire minunată a genialului Bragaglia — este un dispozitiv de iluminare scenică care cuprinde trei cu'ori fundamentale ce se învârtesc mai mult sau mai puțin

repede într'un subtil filtru de stofă transparentă, și dând lumină rece sau caldă, firavă sau descompusă, în raport cu mișcarea lor, după cerințele textului tălmăcit.

Numitele „Scenae versiles“ restabilesc dispozitivul lui Luciu Luculus — șaptezeci și șase de ani înaintea lui Christ — perfecționate totuși și sunt formate din trei fețe cari, învârtite, dau schimbări vertiginoase. Vechiul dispozitiv roman cu două prisme numai, era abia alegoric pe când acesta cu cele cinci prisme e complet, panoramic.

„Masca mobilă“ este antica mască a actorilor eleni, care diferă totuși de aceia de odinioară pentru că nu e fixă: dintr'o gumă elastică, extrem de subtilă, genul mânușilor din chirurgie, oferă prilejul de a face un trucaj tipic, ideal și permanent îndepărtând psihologic actorul de public și liberând creatura poetică de comediant, care în deobște suprapune personalitatea sa personajului interpretat.

Punerea în scenă Fotoelectrică are ca scop de a furniza într'o clipă o adâncime convenabilă sketchurilor teatrului sintetic și danțurilor.

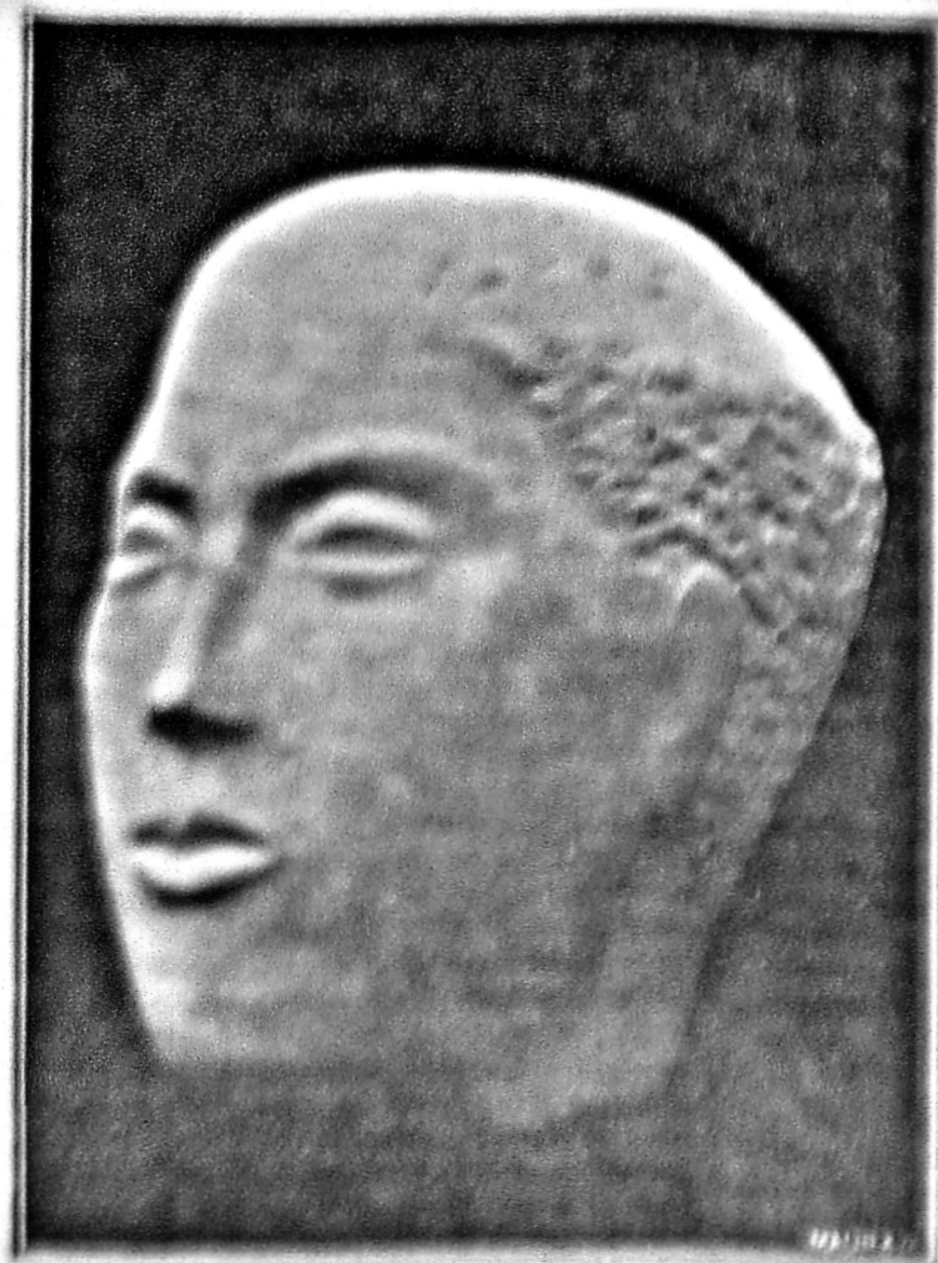
Cu ajutorul unui ecran, în dosul căruia sunt rânduite o miriadă de becuri cu două sau trei culori se obține vagul profil al lucrurilor: peisagii, arhitecturi, obiecte simbolice sau creațiuni abstracte desenând astfel cu lămpile aprinse schemele năzuite. Efectul e asemănător celor din iluminațiile catedralelor, dar vine topit aproape de transparentul ecran.

Fără să fie futurist în sensul adânc al cuvântului Anton Giulio Bragaglia este cu toate acestea singurul și cel mai desăvârșit animator al lui Marinetti, pentru că nu poate fi decât o bună înțelegere de modernism adevărat, motivul care inspiră profundă cinstire tradiției și antichității.

Fooloni Miclacio

CAP Marmora

MILITA PETRASCU

după reînălțarea noastră Milite Petrascu, și Christian Zervu: prestigioși critici de artă care, perizând, în același număr cele câteva lucrări expuse la galerie Briand Robert din Paris scriu într-un număr al marelui reviste „Cahiers d'Art”:

„Faptul că a la Brancusi, Dom Petrascu este fără îndoială femeie-sculptor care mai bogat inventată din clipe de față. Comparată cu celelalte femei, se a superioară din toate punctele de vedere. Fie vorbesc mult de arhitectură, dar nu pe seama de ea, în operele lor: vorbesc de deșănse dar limitele lor sunt totdeauna mici. Dom Milite Petrascu nu vorbește niciodată de arhitectură, nici de construcție, nici de deșănse, dar operele sale au un conținut form, sunt bine construite și după adâncitatea principiilor de arhitectură, pe care le definește deosebit de bine.”

Plăcut de cele câteva sale, utilizate într-

nici o legătură cu reprezentarea lor naturală, ea a ajuns cu încetul la figurarea sintetizată a obiectelor.

„Cavalorul” sau lucrare expusă la noi sub titlul „Jeune D'Arc” este o operă foarte frumoasă, care indică în același timp, limitele ce se pot atinge nepedepsit în abstractizarea obiectelor”.

**ANTHO
LOGIE**

revue du groupe moderne
de Liège, 288 rue Mandeville

Redaction: GEO LINZE

Sfânta nerușinată Josephina Baker

(Cu prilejul unui film)

Pe portativul alb a două dimensiuni Josephina Baker cântă, biomecanic, ritul vieții. Fesele Tam-Tamuri, xilofonele picioarelor, flexatoane palmele, brațele fluere și șoldurile balafoane, cântă pentru auzul ochilor, cea mai neașteptată vedenie.

În orbite, privirea-i rotesc speriate repeziri animale și lichefiate raze șagălnice.

Mădularele se destânțue, bucurându-se, hohotind, temându-se, sburând, vâetându-se, glumind:

Câte odată pentru a sta pe cap.

Câte odată pentru a merge cu mâinele.

Câte odată pentru a luneca cu picioarele.

Câte odată pentru a dansa cu degetele.

Și totuși Josephina Baker nu dansează, trăiește, în înfățișare ritmică, mișcările purei vieți—dela scărpinat la posesie.

A învins cu goliciunea trupului și cutezarea gestului moralitatea cea imorală.

A învins-o, până la trezirea desgustului nostru, moralitatea făgurnie cuibărită în voaluri și maillot-uri și cache-sex-uri baletiste.

Și dacă vreodată adaugă trupului un șirag de banane sau un colan de pene e numai din dorința bucurăsoasă a podoabei.

Ochii cari privesc pot fi imorali dar goliciunea trupeză, nu.

Trupul e sfânt ca o pană sau o banană. De aceea le și stă bine alăturarea.

„Dansează cum îi vine”, (memoriile Josephinei Baker) fiindcă sângele ei e ritm în potență algebrică și apoi fiindcă dansul, ca și teatrul, nu cunoaște lege care să poată fi grafică. Iar celor câtorva reguli de bell-balet și balet rusesc, transmise prin tradiție, le întoarce spatele într-o tumbă abilă cu valoare expresivă și dinamică superioară chiar, fără sfială, „pointei”.

Dansul negresei, inconștientă jalonare dincolo de cercetările culte ale Isadorei Duncan, țintește o înviorată eliberare a choreografiei, așa cum alba preoteasă visa.

În arterele euritmiei choreografice moderne, negrii transfuzează prin Josephina Baker sângele sprinten și puber al Ganzei¹⁾ și al tuturor dansurilor lor rituale.

S. Eliad

1) Ganza: Dansul pubertății la negrii.

HENRY DANCIE

PEISAJI 5

Marcel Iancu
„Natură moartă”

Scrisoare albă

În noaptea asta de toamnă
Eu voi arde ce simț și-oi scrie
pe vatră cu muchea cărbunelui
gândul meu risipit dragi surori.

Sună ploaia aur-sună.

Noaptea asta ce vă-aduce ?
Sunteți singure ; la voi
joacă sfinții buni pe casă.
Eu știu bine : Un perete
cel din Est brăzdat de lacrimi
peste voi apasă umed.
Voi băgați în sobă doage
și umblați prin glod desculțe.
Toamna-i multe blestemată.
Rău e să ai doar un frate
fratele umblând cu umbra-i
peste voi în altă parte să gândească'n noaptea asta...

Chansons des fils télégraphiques

*Chansons des fils télégraphiques
mes oreilles s'ouvrent sur le noir
où à tâtons sans bâtons je vais
dans le silence
les yeux grands ouverts d'aveugle
Le cauchemar danse
sur la pointe d'une idée incertaine
crispée à la rampe d'un escalier
à 300 mètres d'altitude
au dessus de la réalité
L'horloge qui sonne : casse net
en petits cailloux aigus
mon rêve
Je recharge de pierres la vie de tous les jours*

Emile Malespine

Lyon

15 Janvier 1927

Cărți de Arhitectură nouă

Germania țara tuturor începuturilor este și laboratorul ideilor nouă în arhitectură. Evenimentul expoziției internaționale de arhitectură din Stuttgart este astăzi înscris și discutat în zeci de volume bine documentate dintre cari voi cita numai câteva care trebuie citite : (Akadem. Verl. Stuttgart). **Bau u. Wohnung.** O minunată înșiruire de pledoarii pentru ideile conducătoare la fiecare clădire, scrise de autorii constructori. Avem înaintea ochilor descrieri tehnice, apărări estetice, crezul artistic, și aspecte ale vieții sociale și economice semnate de *Peter Behrens* (Berlin) *Le Corbusier* (Paris) *Iosef Frank* (Viena) *Hilbersheimer* (Berlin) *Gropius* (Dessau) *Mies v. d. Rohe*, *Victor Bourgeois* (Bruxelles) *I. Oud* (Rotterdam) *Scharoun* (Breslau) *Mart Stam* (Olanda) etc. etc. Acest volum e ilustrat cu zeci de planuri și fotografii.

Innenraume. Este volumul consacrat interiorului. Fiecare arhitect știe că reforma adevărată în arhitectură nu poate porni decât din interior pentru a fi organică. Mai mult ca oricând ne găsim azi în fața unui eveniment însemnat căci o revoluție adevărată s'a petrecut în concepția locuinței noi. Toată atenția tinerei generații se întoarce spre adevăratul sens al arhitecturii spre interiorul locuinței spre igienă nouă, spre

confort și marea simplitate de construcție pentru o economică și solidă realizare arhitecturală. Volumul conține 60 de reproduceri minunate din lucrările celor 40 de arhitecți colaboratorii expoziției din Stuttgart. **Cum să construim** (Wie bauen) Acest volum conține în esență tot, absolut totul, cu detaliile și indicațiile necesare, tot ce s'a încercat în construirea expoziției din Stuttgart, din punctul de vedere tehnic. Clar redată cu desenele și fotografiile necesare această carte este un „cicerone” în tehnica constructorului modern, care trebuie să urmărească cu atenție rezultatele practice ale experiențelor ce vor reforma în scurt timp felul barbar și ineficient de a construi astăzi.

Două locuințe (Zwei Wohnhäuser) Sunt expuse în acest volum cele două case construite de *Le Corbusier* și *Jeanneret* cu prilejul acestei expoziții internaționale. Desigur că acești arhitecți sunt fruntașii întregii reforme și spiritul lor lucid și critic îndrumăază astăzi toată mișcarea arhitecturală. E suficient să citim și să răsfoim acest volum pentru a ne da seama cu claritate de imensa lor superioritate și de puterea de convingere a fiecărei detașii în această arhitectura a lor.

Internationale Neue Architektur (I. Hofman Stuttgart) este o colecție internațională de lucrări din cele mai bine executate până azi în centrele europene. *Hilbersheimer* autorul acestui album într-o scurtă prefață caută să atragă atenția lumii asupra formei stilului nou care nu e condiționată de nicio „estetică” ci naște din proporții pure îmbrăcând peste tot aceleași probleme tehnice, sociale.

E evident că aceste probleme sunt aproape identice peste tot, de unde și stilul nou are același aspect în Anglia nouă ca și în Rusia modernă. Nu mai e loc pentru regionalism sau șovinism.

M. Iancu

DER STURM

die führende zeitschrift neuer Kunst
Monatsschrift

Herausgeber Herwath Walden

Berlin Potsdamerstr 134 a

Lucia Dem. Bălăcescu

Cele trei grădini

Discurs pentru îmbunătățirea rasei cailor

Doamnelor și Domnilor

Iubiți colegi

Ideea aceasta care a preocupat umanitatea în toate timpurile dela apariția primilor cai, din ce în ce mai intens până astăzi, a găsit în mine ca și în cei mai mulți dintre Domnia-voastră, dacă nu chiar în toți, un ecou care din fericire nu numai că trebuie să fie dar și este un îndemn serios la aprofundarea ei în toate senzurile și în consecință la susținerea și răspândirea scopului ce ea conține, prin toate mijloacele colective și individuale.

Buffon, un cunoscut scriitor francez, n'a pregetat de a spune: «Calul este cea mai nobilă cucerire a omului», iar Richard al III-lea, regele Angliei, unul din urmașii lui Richard al II-lea, deși nebun, n'a uitat să strige în toiu bătăliei dela Bosworth, când totul era pierdut: Un cal, un cal! Regatul meu pentru un cal!

Dar sarcina mea este mult prea ușurată de însăși prezența Dv. aici și de complectă înțelegere ce simt că ne leagă, ca să nu consider de prisos a explora mai departe știința și istoria în căutarea unor ajutoare prestigioase cari nu mai au ce adăuga credinței ce vă însușește pentru realizarea marei opere ce ne preocupă deopotrivă.

Doamnelor și Domnilor,

Scumpi confrăți,

În ce constă această operă? Desigur, în primul rând în educarea acestui nobil animal, în disciplina muncii, într-o serioasă cultură generală și în stimularea ambiției pe cale rațională. Pur sângele de ambe sexe astfel cultivat și pregătit se selecționează cu fiecare generație spre o culme a valorii, așa putea spune abstractă, dela care așteptăm într-o zi acea prolificitate divină care să-l facă tipul unic al calului universal. Oare Minerva ea însăși, n'a eșit din creierul olimpienului său tată, (complect echipată) înainte ca mama sa să fi cunoscut vre-un semn de concepție din partea soțului? Da, onorați auditori, precum gloriosul Henric IV regele Franței, dorea ca o găină să fiarbă Dumineca în oala fiecărui țaran francez, tot astfel generația noastră păstrând idealul celor ce ne-au precedat și transmitându-l intact celor ce vor veni, vrea ca într-o zi calul celei mai modeste căruțe de legume să fie un Pur sânge din acest tip unic și universal, gata să revendice orice încercare, să înfrunte orice pariu.

Înutil să vă reamintesc că dușmanul cel mai periculos al ideii noastre este $\frac{1}{2}$ sângele. Înainte de toate dar eliminarea echivocului prin analiza sângelui. Experiența carierei mele m'a învățat să-i deosebesc mai ușor, cu ajutorul cântarului. $\frac{1}{2}$ sângele atarnă de două ori mai greu pentru că are sângele amestecat. Ca să transformi pe acest periculos element într'un pur, ceea ce este datorită imediată a fiecăruia dintre noi, se recomandă curățirea sângelui de impurități. Un mijloc dubios dar care totuși dă rezultate în cazuri mai puțin grave, pare a fi și sugestia. În alte cazuri, de tot rebele, se întrebuintează certificate de naștere plătute, dar acest procedeu deși e un nobil și riscant sacrificiu în slujba ideii noastre, nu servește în realitate îmbunătățirea rasei. Mai curând ori mai târziu $\frac{1}{2}$ sângele pus în fața unor adevărate emoții își trădează involuntar origina, printr-o manifestare tot atât de meschină pe cât de grosolană, asupra căreia onorabilitatea acestui loc, nu-mi permite să insist. Însfârșit când nici un ajutor nu se dovedește bun pentru a corecta calitatea $\frac{1}{2}$ sângelui, aceasta după cum știți trebuie împușcat și predat hingherilor. Revenind la sângele pur, nu pot decât să confirm aici că unul din mijloacele cele mai eficace pentru îmbunătățirea rasei sale, rămâne incontestabil premiul, secundat de pariu. Fără a fi un materialist în înțelesul comun al cuvântului, pentru că el nu atribuie monedei noțiunea teaurizării, pur sângele și-a găsit în instituția premiilor și în corolarul parului acele stimulente unice cari au înaintat cu pași măriți opera noastră desinteresată și a ridicat valoarea sa întrinsecă în chip aproape mulțumitor.

Un cal bine pariat este un animal superior, independent de rezultatul cursei, pentru că el întrunește dela început sufragiile majorității. Pariul, mai ales cel pe câștigător, îi formează și spiritul sportiv. Emoția ce o încearcă, pe lângă mișcarea rapidă și binefăcătoare a întregului corp, îi multiplică circulația sângelui până la o frenzie pe care cu greu și-o pot închipui cei profani. Cu drept cuvânt dar ideea noastră pentru îmbunătățirea rasei cailor mai este denumită de toți acei ce o împărtășesc, sport.

Cine nu știe astăzi că bieți cai cari s'au arătat repetat mediocri în concursuri modest alocate, au dovedit dimpotrivă surprinzătoare resurse dacă nu geniu, când premiul promis atingea cifra impunătoare și când, în același timp, pur sângele avea con-

„Ciro“

C. Babic Daniei

știința că e țința pariului general. Am văzut nu un singur cal sărac demoralizat, și lipzit în aparență de orice teren, propice pentru a-și îmbunătăți rasa, întorcând deodată și pentru toldeaua roata destinului în asemenea împrejurări.

Independența materială, scumpi prieteni, libertatea de a dispune de mijloacele sale, sunt prima condiție peniru ca un cal predestinat unei cariere mari să-și realizeze rasa și să-și îmbunătățească în continuu întru atingerea idealului universal.

În ceea ce privește cultura sa generală clasică sânt cei mai indicați, dar trebuie ferit de romantism și de efectele morbide ale acestei literaturi. Cunoașterea strămoșilor săi și a faptelor lor, îi e absolut necesară ca o pildă perpetuă și ca un tonic pentru cultivarea orgoliului. Geneologia îi este nu numai o informație prețioasă asupra menirii, sale dar chiar o importantă contribuție la cultura generală, pe care de altfel și-o poate apropia cu folos oricare din noi. Aceste principii urmează să-i fie administrate într-o ordine desăvârșită, pentru ca nobilul animal să poată iniția oricând pe călărețul său în tainele cunoașterii. Deși face parte integrantă din purul sânge, călărețul nu e supus în mod obligatoriu inițierii. Am cunoscut unii cari nu știau nici cine a fost Caligula și totuși își făcea datoria cu o conștiință exemplară.

Practicați fără îndoială igiena și îngrijirea de toate zilele ce datorăm unui pur sânge și nu socotesc că am dreptul să vă răpesc timpul cu repetarea regulilor ce comportă ele, chiar numai ca o prescripție a metodei noastre de propagandă. Dar nu pot să ating această importantă latură a chestiunii fără să nu semnalez cu tot omagiul ce i se cuvine, studiul foarte recent al unui cunoscut psihiatru contemporan, care adaugă elemente de o covârșitoare valoare, atât ca observație cât și ca indicațiuni, pentru raporturile noastre cu purul sânge în ceea ce privește, întreținerea moralului său, respectarea exigențelor sale sufletești.

Eminentul savant recomandă felicitarea la aniversări, la onomastice și la Paște. Aceste semne față de cari purul sânge se arată sensibil, îi confirmă buna părere ce trebuie să o păstreze în permanență despre sine. Odată pe săptămână să i se cânte din pian, cel puțin două din aceste trei opere consacrate: Partea II-a (pentru mâna stângă) din *Poloneza* de F. Chopin op. 53 în as dur.

Islamey de: M. A. Balakireff (fără andante)

Galop de concert de Profesorul E. Sauer

Nu e bine să fie tras de coadă nici chiar în semn de caramaderie. Calul nu e măgar. El vede în coada sa o podoabă a personalității de aceea o și scutură mai des decât coama. Nu uitați că purul sânge se servește de ea nu numai ca apărătoare în contra muștelor, dar ca o cârmă în timpul cursei. Când aleargă pe stânga ține coada în dreapta, iar când o păstrează pe stânga fuge pe dreapta. «Coadă trebuie să fie obiectul unei deosebite atențiuni», observă eminentul savant, în valoroasa lucrare de care vorbesc. Progresul tehnic i-a ascuțit peste măsură sensibilitatea. Trebuie dar ferit de sgomotul sirenelor de vapoare, al fabricelor de tăbăcărie și de exploziile motocicletelor.

Iată pe scurt unele elemente cari adăogate la experiență fiecăruia dintre noi în cultivarea idealului ce servim, ne apropie cu mai mare speranță de realizarea pe care o putem numi de pe acum cu toată tăria: SUPERCALUL.

Supercalul va fi nobilul tovarăș a urmașilor noștri. Supercalul trebuie să fie țința fiecăruia dintre noi, a oricărui cal, pentru că Supercalul va fi calul supraomului.

Știu prea bine, adversarii noștri pot spune că forța motrice, prin progresul tehnic va face odată inutilă orice efort pentru atingerea acestui ideal. Dar oare randamentul unei mașini cu tracțiune proprie nu se ex-

primă de către campionii acestui progres tot în cai putere? 40, 60, 1000 cai! Presupunem că opera noastră ar permite de pe acum, ca toți caii dintr-o țară să fie de o egală valoare cu cei mai buni. Ar fi suficient atunci ca în locul unei mașini să se întrebuințeze chiar acel număr de cai autentici, indicat a fi randamentul ei. Noi credem că patruzeci de cai vii valorează cel puțin tot atât cât cei 40 teoretici, ascunși în angrenajul unui motor. Dar poezia acestui spectacol: un atelaj de 20 perechi pur sânge cu harnașamente strălucite străbătând șoseaua sute de chilometri, în tempo decurse, fără accidente de cauciucuri, piese uzate și miros de gaze. Desigur s'ar ivi probleme economice de întreținere și hrană. Dar tocmai urmărind progresul, de ce n'am spera că acești cai s'ar putea hrăni cu comprimate de benzină sau de curenți electrici, ceace ar da un coeficient de investițiune în combustibil mult mai redus decât cel consumat de caii tehnici.

Și înfășurînd Domnilor și Doamnelor, admittând că mecanismul va zădărnici cândva cu totul utilitatea calului natural, oare ideea de a-i îmbunătăți rasa și realizarea ei nu va folosi însăși progresului tehnic?

În locul unui motor de 100 cai mediocrii, omenirea va avea mașini de o putere egală, cu pe jumătate, pe sfert acest număr de cai, grație calității lor ideale, grație supercalului realizat prin străduința noastră de-sinteresată în trecut, în prezent și în viitor. Fie ca sămânța acestei străduințe să încoltească cu o clipă mai de vreme din țărâna credinței ce ne leagă! Și mulțumindu-vă pentru sentimentul cu care m-ați ascultat, propun să ne răspândim în liniște pentru ca să dăm oamenilor pilda disciplinei noastre.

Reprodus din memorie. S. E. & O.

Jacques G. Costin

Nota redacției: S. E. & O. = Salvo errore et omissione.

Expoziții 1928

Nina Arbore a expus anul acesta iarăși artă vie.

Desenul dur destăinuiește o voință de obiectivitate. Picturile sale sunt grele de luptă cu forma. Culoarea răsună mai des în tonuri minore de un lirism straniu și nou. Dacă ne mai amintim acea „fetiță” cu fondul de cicoare sau „piața teatrului”, din

anii trecuți vom afirma că D-ra Arbore a pus jaloane *puternice* în „faivismul” artei noastre.

La academia artelor decorative expune puține bucăți *Milița Pătrașcu*. În ciuda realizărilor atât de personale ale sculpturilor sale D-na Pătrașcu este de partea concepțiilor — clasice. Adevărul materiei, e volumul închis sunt premisele operei sale. Un temperament inexpugnabil reușește să creeze cu forțe neînțelese în fiecare plămuire ritmuri vii și nouă de o sensibilitate pură și de o gândire inedită. Așteptăm expoziția viitoare cu noile sale lucrări.

Lucia Bălăcescu Demetriad e serioasă și sentimentală. E atât de ciudată însă înrădăcirea dintre romantism și o aparență anecdotică — glumeață.

Recunoaștem calitățile sale de compoziție, originalitatea gândului, prospețimea expunerii și mai ales vivacitatea liniei sale pline de un baroc sensibil.

De ce însă acel balsam vetust și prăfuit peste atâtea emoții de calitate plastică esențial — nouă? Ori e teama de banalitatea care o mână în visuri cochete de albume de familie. Imi pare însă că ar fi atâtea loc pentru D-na Demetriad de a ne da o pictură în cadrul problemelor plastice actuale sau cel puțin în afară de atitudinea sentimentală.

Mai ales nu înțelegem când D-sa vrea să ne certifice că poate să picteze sau să deseneze ca toată lumea.

Henri Daniel este un primitiv în sensul mare al noțiunii. Nesinchis în arta sa de altceva decât de sine creează cu o diabolică perseverență o lume din ce în ce mai bogată de emoții și sensualism plastic. Constructor închis într'un adevărat ascetism stăpânește cu mijloacele cele mai reduse un meșteșug care crează o lume pitită în ironie, și sensibilitate,

Meșteșug generos ce amintește tehnica plină din porțelanurile sau miniaturile epocilor mari.

Cornelia Babic Daniel este un pictor de rasă. Tot ce e specific speței acesteia de coloristi sensuali e perfect asimilat de D-na Babic Daniel.

Arta sa prezintă însă o latură „expresionistă” din cauza unor neînțelegeri între formă și culoare care cu vremea ar trebui să dispară sau să devină o „licență”. Am făcut însă întotdeauna cele mai strălucite prestări și cel mai mare credit artei sale.

Inginerie și Artă

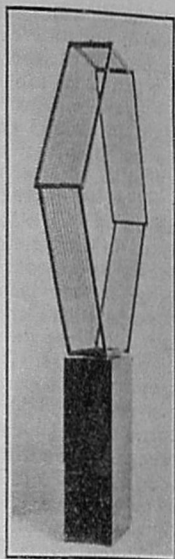
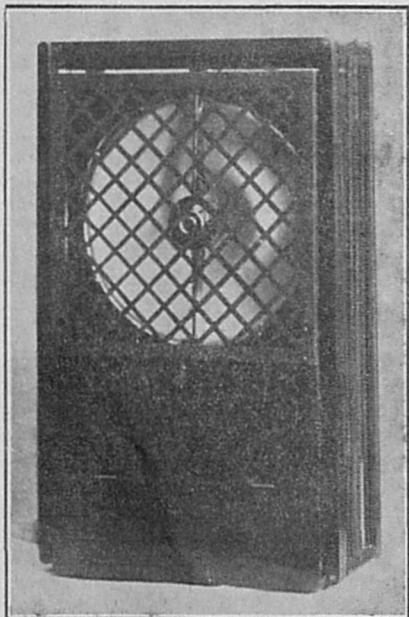
Realizările științifice menite să iasă din laborator, trebuie să satisfacă o nevoie practică și să reziste vremii.

Creația lor e opera inginerului.

El trebuie să rezolve o întreagă serie de probleme tehnice și să dea creației sale o formă care să satisfacă un vast complex de deziderate: construcție eficientă, și pe cât se poate, îndereglabilă și inuzabilă, întru bucurie ușoară, producție ieftină, etc. etc.

Inginerul nu se mărginește numai la dimensionarea pieselor. La aceasta ajunge prin calcule, — o muncă adeseori lungă și migăloasă, dar relativ simplă față de munca intuitivă, inventivă, care precede calculele și care duce la construcția în linii mari, la așezarea generală a părților, la care nu poate ajunge decât după o aprofundată cunoaștere a principiilor științifice. Partea aceasta a construcției nu poate fi elaborată decât în inconștient și se confundă cu creația artistică.

O îndelungată întrebuintare adaptează construcția încet, încet nevoilor indicând fabricantului modificările care trebuiesc aduse, — după cum animalele se adaptează mediului, — dar acest proces de adaptare va fi mult scurtat de inginerul cu viziune justă, care îmbrățișează toată complexitatea problemei și găsește soluția adevărată.

Soluția adevărată e o revelație.

La început pare a satisface numai câteva considerente principale, pe urmă se dovedește că satisface nevoi care nici nu fuseseră luate în seamă și înfățișat apare ca o lucrare estetică, profund estetică.

Deși inginerul pornește în mod firesc dela considerente științifice și printr-o înălțare logică ajunge la un rezultat care trebuie să fie neapărat estetic, dacă e just, — m'am gândit că aș putea inversa acest proces în cazurile în cari considerentele tehnice sunt prea complicate și astfel am atacat probleme căutând soluția estetică, pentru a ajunge pe această cale la cea inginerască. Pe vremea când lucram la uzinele din Reșița, la construcții de mașini, am văzut că această metodă inteligent aplicată nu dădea greș. E surprinzător cum o construcție estetică satisface o întreagă serie de cerințe tehnice.

Unii au definit frumosul ca «unitate în complexitate». La această concepție însă trebuie să corespundă și construcția inginerască: o unitate profundă, în inevitabila ei complexitate.

O unitate atât de profundă încât să ducă la culmea complexului, la simplitate.

Construcția ingenioasă trebuie să se identifice deci cu o producție artistică.

Cu cât o construcție e mai bună, cu atât va fi mai frumoasă.

Publicul simte acest adevăr și de mult îl folosește.

Nenumărate exemple pot ilustra ideile de mai sus: evoluția automobilelor, aeroplanelor, radiofoanelor, etc.

Câtă deosebire între vechile automobile și cele de azi, între primele aeroplanuri și cele de acum. Și totuși ce strâns paralelism în aceste două evoluții către simplu, frumos și bun.

Nu e locul să reproduc aci o întreagă serie de fotografii de automobile și aeroplanuri cunoscute, cred însă nemerit să public ceva imediat, planuri la care am lucrat acum câțiva ani.

Eram în căutarea formei unui vehicul de două locuri, fiindcă după părerea mea cele două soluții de azi nu sunt adevăratele soluții.

Vreau să vorbesc de automobilul de 5 locuri, ciuntit pentru a fi redus la două locuri și de motocicletă cu acel disgrățios adaus numit «atache» sau «side car».

Am pornit dela o concepție științifică, forma de minimă rezistență la înaintare în aer și am văzut că, adaptând construcția acestei forme, punând numai trei roți, așezând locurile în față unde e mai mult loc, punând motorul la spate, etc., ajung la o construcție pe deplin satisfăcătoare din punct de vedere ingineresc și hotărât estetică.

S'au mai construit automobile de două locuri cu trei roți, dar puțin estetice fiindcă aveau ca idee de bază suprimarea unei roți și adaptarea caroseriei obișnuite, la această economie, — în loc de a considera cele 3 roți ca o firească urmare a formei de minimă rezistență la înaintare, care trebuie să servească ca punct de plecare în această construcție.

În altă ordine de idei, mai vreau să arăt aci o construcție ce mi se pare un progres în realizarea instalațiilor complete de radiofonie.

Părăsind antena și priza de pământ, am dat o firească independență instalației de telefonie fără fir și, făcând cadrul demontabil,

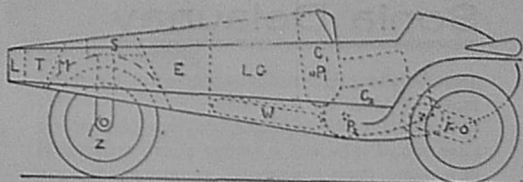
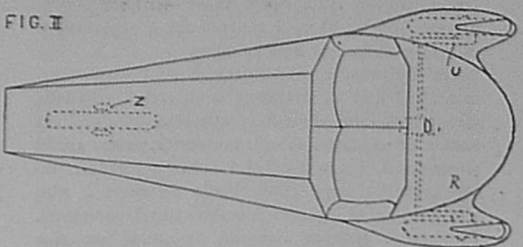

FIG. II

i-am dat o și mai mare mobilitate. Am unit într'un singur bloc toate părțile instalației ca formând un singur organism: cadrul, alimentația, «haut-parleur-ul» și aparatul în sine.

Și fiindcă mi-am zis că instalația n'are de ce să ocupe prea mult loc pe masă, — deși trebuie să cuprindă cel puțin toată Europa, — am construit în înălțime, rupând pentru a doua oară cu tradiția. Iar ca aparatul să aibă totuși convenita stabilitate, i-am pus centrul de gravitate foarte jos, ș. a. m. d.

Începând construcția cam pe această cale, după un foarte îndelungat studiu al chestiunii, am ajuns la aparatul din figurile.....

Cadrează într'un salon; e și de drum, din momentul ce are cadrul strâns și e pus într'o îmbrăcăminte impermeabilă. Satisfăcând cerințele tehnice și practice, s'a dovedit a fi, în mod firesc, estetic. — Produs al științei moderne apare ca un obiect de artă modernă și, prin aceasta, mi s'a părut interesant să-l arăt aci publicului.

Ing. M. Kontesoweller

CAHIERS D'ART

revue de l'avantgarde artistique dans tous les
pays publiée par

CHRISTIAN ZERVOS

tout en étant la revue la plus riche du mouvement
moderne cahiers d'art reste quand même le périodique
le meilleur marché, abonnement 170 frs.

157 B-LV. ST. GERMAIN PARIS VI 13

Sonia Delaunay

Sonia Delaunay figurează printre cele mai interesante aspecte artistice ale Parisului.

În avalanșa particularităților, cari vor să treacă ca atare sau să găsească o sinteză și cari nu prezintă în realitate decât o nereușită gretare pe ideea cubistă, văzută prin manifestarea expoziției de Arte Decorative din 1925, opera sa se arată, ca o continuitate organică, ca o generalizare a raporturilor, prin care obține un nou echilibru.

Sonia Delaunay e o creatoare. A știut să-și organizeze talentul și desfășură o strălucită activitate, care constă între altele în creația țesăturii; țesătura pentru întrebunțări diferite în interior, pentru rochii și mantouri. Țesătura! Totul e numai țesătură! ferială casnică e aceea căreia Sonia Delaunay a știut atât de bine să-i găsească o echivalență completă. Prin dânsa țesătura devenită de secole numai o simplă funcțiune a decorației se reîntoarce în univers. Prin elementele luate dela natură și transformate de o obiectivitate pur artistică, țesătura Soniei Delaunay cucerește spațiul și se raliază originilor creației omenești din toate timpurile.

Țesătura este caracterizată prin ornamentația abstractă, de care este acoperită. Ornamentația se realizează prin culoare și ritm, cari variază neîncetat și fără întrerupere.

Ritmul său e când al unui dans vertiginos, când al drumului ce duce spre viitor.

Întrebunțarea culorilor adesea, crează adâncimi și vibrații, cari prin forța lor sunt asemenea senzației ce ne-o dă un câmp de flori sau un lac albastru străpuns de soare.

La Sonia Delaunay culoarea este strâns legată de meșteșugul tehnic al picturii.

Putem aminti o întreagă pleiadă de pictori, cari au exaltat problema culorilor începând cu Eugene Delacroix, apoi Cezanne, Leurat, Renoir până la Robert Delaunay. Problema este tratată când în legătura, când în contra clar obscurului, în limitele unui scop, ori împotriva oricărui scop, până la Robert Delaunay, care ridică elementele picturale la o puritate necunoscută înaintea lui. Iată ce spune despre el soția sa Sonia Delaunay, într-o conferință ținută la Sorbona, iarna trecută și a cărei temă era: „Influența picturii asupra modei”.

«Culorile pure devin plane și se opun prin contraste simultane, creând pentru întâia oară forma nouă construită nu prin clarul obscur, ci prin profunzimea ce reiese din raporturile culorilor însăși. Deși este dintre primii cubiști, el n'a căutat să sintetizeze obiectele; el le-a topit în ceva vaporos și luminos și a construit prin culoare, creând forma și profunzimea prin deosebirea ei (a culorii) pe când cubiștii construiau prin planuri».

Pornind dela acest principiu, Robert Delaunay creează tabloul, iar soția sa, Sonia o întreaga lume, pe care o plasează în spațiu. O femeie îmbrăcată de

Sonia Delaunay nu este o formă întunecată de culoare izolată, ci o siluetă scăldată de atmosferă și această datorită nu numai culorii magice întrebunțate, dar sobrietății și liniei elegante.

Am fericirea rară de a fi legată de Sonia Delaunay printr-o veche prietenie.

Cunosc atmosfera ei binefăcătoare datorită entuziasmului și muncii sale stăruitoare, deasemenea ideile ei pline de umanitate în ce privește înfrumusețarea vieții și a femeii, care va putea însăși să știe a se îmbrăca, în loc să se împodobească la întâmplare.

Sonia Delaunay a știut să facă să vibreze inspirațiile poezilor, ca Ioseph Delteil, Blaise Cendrars, Philippe Soupault, Tristan Tzara.

„Ah, comme la femme deviendra chose fabuleuse. Une quintessence de l'univers”. (Ioseph Delteil). Sonia Delaunay este prietina poezilor.

Milica Pătrașcu

Trebue să cunoașteți!

ARCHITECTURA NOUĂ

1 Bau & Wohnung

O publicație concludentă despre succesul expoziției din Stuttgart, scrisă de 16 arhitecți colaboratori. Ediție populară. Din format mare 4.80 (mărci). Legat până 7.20 mărci.

2 Interioare (Innenräume)

60 de locuințe și ateliere. Mobile și interioare a 40 de arhitecți europeni. Legat în până 7.20 mărci.

3 Cum să construim (Wie bauen)

Metodele noi de construcție și materiale întrebunțate în expoziția din Stuttgart. Broșat 4.80 mărci Legat până 7.20 mărci

4 Două locuințe (zwei wohnhäuser)

de L. Corbusier et P. Jeanneret cu 4 planuri pliante Cartonat, numai 2.80 mărci.

5 Victoria stilului nou

de arhitectul Prof. Behrendt Berlin, dezvoltarea stilului nou, până la expoziția din Stuttgart. Cartonat 2.80 mărci.

6 W. Baumeister

tablouri în arhitectura legat până 7.20 mărci.

AKADEMISCHER VERLAG D-r F. WEDEKIND & Co. STUTTGART

REVISTELE

Nu există revistă din teancul voluminos pe care l'am primit, fie ea din Polonia sau din Olanda, din Franța sau din Cehoslovacia să nu poarte în pagini drept principală preocupare problema arhitecturii a casei și a orașului.

În vârtejul prefacerilor pe cari le trăim, patima cu care se refac formele vechi și se inventă altele noi, bazate pe noi materiale și noi posibilități, corespunde în totul cerințelor de azi ale economiei și nevoilor veacului pe care-l trăim.

Viața trăită din ce în ce mai colectiv; nevoia de confort, însemnată în cele mai umile straturi, igiena nouă, impusă de marile aglomerații omenești, iată atâtea pricini cari justifică interesul pătimaș pentru arhitectură și urbanism, principala preocupare a tuturor minților moderne.

Și mai e o remarcă pe care involuntar o faci, răsfoind teancul de reviste, aceea că: mișcarea modernă a prins rădăcină adânci—frontispiciul revistelor înseamnă câte 5-8 și 10 ani de existență iar profuziunea de reviste noi, apărute în toate colțurile lumii dovedesc puternica vitalitate a mișcării.

Și numai practicile de struț îi împiedică pe detractorii noștri, de aici sau de aiurea să vadă vigoarea mișcării care — tank uriaș — răstoarnă toate ezitățiile din cale-i.

S. E.

Anthologie apare în al 8-lea an cu aceeași vioiciune și modestie. Este altarul la care servesc un grup de adevărați credincioși ai artei nouă. *Linze; Loumaye; Dari, Brabant Gio Norge* etc. Un citat: *Cei ce vor refuza să se adapteze vieții moderne vor trebui să ajungă la grămadă de fer vechi.* (J. London) Colegul și colaboratorul nostru din Lyon *E. Malespine* protestează contra unui manifest al surrealismului lansat la Paris care nu ține seamă de cele apărute în „*Manômetre*” despre manifestul mai vechi al său cu același nume *Manômetre* (Lyon).

Der Sturm (Herwarth Walden). Sunt puține foile moderne în Germania, s'ar spune că țara tuturor experimentelor este reacționară. *Der Sturm* ne dă însă mereu adevăratul ritm al modernismului sigur de sine, stăpânit și cutezător. Ultimul număr e cu totul consacrat poeziei și desenului infantil.

Urmuz revista de avangardă din Câmpina nu e deloc provincială și îi urăm continuitate.

7. Arts este organul săptămânal al modernistilor din Bruxelles care apare regulat sub îngrijirea fraților Bourgeois P. Flauquet, Ki Maes, Wérie și alții. După ancheta atât de interesantă: „*La jeunesse est-elle prête?*” concluzia: că cei de vârstă de 30 ani trebuie să-și asume răspunderea socială artistică.

L'effort e un jurnal de informație, propagandă și acțiune socială muncitorească care apare la Lyon. Numărul pe care l'am primit noi e dedicat urbanismului și conține reproduceri de W. Gropius și Oud în legătură cu problema locuințelor muncitorești precum și un documentar articol asupra aceleiași probleme iscălit de Emile Malespine, ziarul mai reproduce un bun placat de propagandă antimilitaristă a lui Moholy Nagy.

Ray-art miscellany e o nouă revistă englezească de artă modernă. Redactor: Sidney Hunt, colaboratori: Gertrude Stein, Wather Josephson, Theo van Doesburg, Kurt Schwitters, Kandinsky. Material literar și iconografic bogat iar tiparul luxos.

De Stil sărbătorește 10 ani de existență sub conducerea harnicului Theo van Doesburg. Cât de rodnică a fost activitatea acestei reviste pentru viața artistică și practică a Olandei ne-o dovedesc zecile de cartiere și piețe clădite în stil modern de J. P. Oud, de Theo van Doesburg, de Esteren, de V. Huszar, toți colaboratori credincioși ai „*Stijlului*”. Iar răsunetul pe care l'am avut mișcarea, condusă de Theo van Doesburg, în străinătate, se poate judeca după tabloul grafic publicat în numărul jubiliar al „*Stijlului*”, din care vedem că revista se citește tot atât în Franța, Rusia, Cehoslovacia, Anglia, Austria și Germania cât și în Olanda. Numărul jubiliar, o minune de tipar și de lux grafic, conține material redactat în Olandeză, Germană și Franceză și o profuziune de clișee. Reproducem dintr-un manifest al grupului internațional de arhitectură din Japonia: „În procesul de creație al stilului nou nu vom imita nici formele tradiționaliste nici nu vom ține seamă de formele naționale, ci vom clădi în raport numai cu locul, cu materialul, cu nevoile secolului nostru și al așezărilor omenești de azi.”

Apoi alături de articole și versuri iscălite de P. Mandrian, J. P. Oud, Vantongerloo, Doesburg, Arp, Hugo Ball, găsim un articol despre Brâncuși, în care e situat deasupra lui Arhipenko și Lipschitz, și reproduceri după câteva din sculpturile sale din cari, bineînțeles, nu lipsește nici vestita „*Maică*”.

Dzignia 5. Varșovia, este în întregime închinată lui M. Szczuka, decedat în August 1927, un vajnic luptător al modernismului pe tărâmul arhitecturii și al afișului, organizator și colaborator asidu, alături de T. Zarnoverovna, al revistei „*Blok*” care a însemnat începutul mișcării moderne în Polonia. Despre Szczuka, scrie A. Stavau un articol cuprinzător și înțelegător pentru spiritul și opera constructivă a defunctului.

Revista „*Dzignia*”, condusă și ea de Teresa Zarnoverovna, mai cuprinde material de Brenievski, Brunar Jasienski, J. Hempel, M. Ivanow și câteva pagini din scrisul lui Szczuka și reproduceri după planurile și construcțiile sale.

Cahiers D'ART revista lui Ch. Zervos și-a cucerit locul de frunte printre publicațiile de artă în Europa. O prezentare de elită îmbinată cu o atitudine liberă și animatoare pecetluiește aceste foi de artă adevărată ca un organ conducător al gândirii și criticii din generația nouă. Ultimul număr consacră un studiu amănunțit și profund despre opera marelui maestru *Bracque* care pentru unii întrece în valoare „*spiritul lui Picasso*”. Justă și deplină caracterizare a evoluției și înfățișării pictorului între pictori. Despre *La Lerna* scrie cu înțelegere și măsură justă Zervos. O epocă aproape necunoscută a sculpturii care prepară Bizanțul și apoi Romanica este descoperită curând. Arhitectură, muzică, discursuri, cinema cronici și interviuri presărate cu spirit și ornate de zeci de minunate fotografii iată o atmosferă artistică întreagă care animează spiritul nou al acestei publicații care intră în al 4-lea an.

N'4 Vėjai (cele 4 rânduri) din Kaunas, Lituania. Revistă băgată în al doilea an de existență, cu colaborarea d-lor: Antonas Rimydis, Teofilis Tilnytis, Juozas Zengė, Bronys Raila, P. Tarulis, etc. Numărul pe care l'am primit conține și un articol asupra surrealismului de A. Simenas.

„7 Arts“ publică sub semnătura lui Paul Werre câteva extrase din recentul manifest literar al unui nou grup de poeți. Urmează bine înțeles comentarii la marginea manifestului, ale cărui prime cuvinte sună: „Cățiva tineri poeți europeni s'au întrunit și-au hotărât — după ce au studiat tendințele poetice moderne — să participe la o mișcare nouă menită să hotărâască arta în strictele ei hotare“. Colaboratorul lui 7 Arts se întreabă, pe bună dreptate, dacă mărturisirea unei simple participări nu corespunde unei absențe de îndrăzneală creatoare. Punctele de program? Formula? Iată-o:

„Un symbolism orientalist, — reacțiune îndreptată cu deosebire împotriva ultra-modernilor“.

Argumente:

Nu-i nici o voluptate în afaceri, — și concluzia logică (?) a manifestului e că, în consecință, nu mai e poezie. Aceasta ar fi urmarea firească. Nu mai e nici o voluptate în afaceri pentru că a dispărut senzația de a vinde un kilogram de zahăr — ori de linte. — Si nu mai e senzație pentru că a dispărut frumosul și nu mai e frumosul pentru că a fost ucis poezia așa cum nu mai e poezia pentru că a fost mistuită voluptatea...

Malbrough s'en va-t-en guerre
Miron-ton, — Ton — Ton, — miron-taine
Malbrough s'en va-t-en guerre
Ne sait quand reviendra
Ne sait quand reviendra
Ne sait quand reviendra

ș. a. m. d.

sau:

Hier soir sur la rue d'Aboukir
On collait des affiches ou on pouvait lire

Ca:

Qu, ier voir sur la rue d'Aboukir...

Inchidem și noi laboratorul în fașă al „symbolismului orientalist anti-modern“.

Tot în „7 Arts“ o reproducere a lui Oiseau dans L'espace a lui Brâncuș, — „matematician al formei, alchimist al luminei. Brâncuși poate și trebuie să fie socotit mai presus de toate, un puternic mânător de concret“.

„Le Document“ sugerează fericite inspirații arhitectonice, izbutite tălmăciri în spațiu ale liniei, un rodnic constructivism. „Un colț de stradă“ al arhitectului Greener, „un restaurant“ la Amsterdam al lui Robol, „un complex de locuințe“ al lui Oud, „Un stabiliment de băi“ și „O biserică“ a lui Berlage sint generoase pilde slujite de paginile revistei din Bruxelles.

Și, apoi un număr închinat sculpturei: Jaspers, Pu-vrez, Dexlerck, Wolfers. O adevărată sărbătoare a ochiului.

Horizont „revista Cehoslovacă de artă și cultură“ se ocupă în numărul din Octombrie de expoziția urbanistă din Stuttgart, aducând numeroase reproduceri. Același număr închină două pagini realizărilor scenice ale lui Enrico Prampolini iar numărul din Noembrie scris în întregime, aproape, de Adolf Liebscher este și el dedicat problemelor urbane sub aspectul clădirilor publice.

L'architecture vivante (Dd. Morancé).

Aportul arhitectului Le Corbusier nediscutat cel mai clar și pătrunzător în stilul nou este ca un far, gândul și opera lui a luminat din început orientarea și alcătuirea cercetărilor și îndreptățește cele mai frumoase nădejdi pentru viitor.

Ca omagiu acestui mare artist și gânditor, revista „Architecture vivante“ îi consacră numărul de toamnă. Revista este condusă cu un strălucit discernământ și multă competență de D-l Jean Badovici care a reușit să dea orientării moderne un concurs neprecupețit.

L'architecture vivante este volumul ce nu trebuie să lipsească din mâna nici unui om de cultură, nici unui tânăr sau viitor arhitect.

Les feuilles libres 47: au colaborat la acest număr (cu care revista a intrat în 9-lea an de existență). Paul Claudel, Marcel Jauhandeau, Antonin Artaud, Marcel Raval, Roger Vitrac, Hans Arp, Tristan Tzara. Proză și versuri în spiritul liniștit, ajuns clasic, al revistei. Pagini îndrăznețe sunt cele pe cari Arp divaghează un desen în forme halucinante.

Echantillons a apărut în anuarie, la Bruxelles, sub direcția lui Lucien Francais (84, Chaussée de Maecht).

Programul: Eclectisme, eclectisme. Grouper sans distinction de tendances, quelques échantillons de la production littéraire française contemporaine de Belgique. Numărul prim se bucură printre alți colaboratori, de colaborarea lui Flauquet și Cocteau.

Armando Mazza.

E acela care împreună cu Paolo Buzzi, Corrado Govoni, Aldo Palazzeschi, Luciano Folgore, Auro d'Alba și-a dat, printre primii poeți adevizii la futurismul lui Marinetti, în 1905 și c'are înfruntă, curajos, bătlăile oratoriei.

Când Marinetti proclamă nevoia liberării de sintaxa tradițională ca să se dea cu sufletul cuvintelor în libertate, Mazza fu acela care încercă experiența

Volumul său Firmamento*) e rezultatul pe care Contimporanul îl salută.

Si la această rubrică a omagiilor se cuvine să nu uităm versurilor de prestigioase imagini ale lui Gaston Figueira, „En El Templo de la Noche“**) ca și volumul lui Paul Vanderborght, „Messageries d'orient“***) cu o prefață a lui Robert de Traz.

CONTIMPORANUL

APARE LUNAR

REDACȚIA

IMPRIMERIEI, 53

ADMINISTRAȚIA

TRINITĂȚEI, 31

PREȚUL ABONAMENTULUI

LEI 150 PE AN

*) Edizioni di Poesia Milano.
**) Cabaut 4 Cia. — Buenos Aires.
**) Les Ecrivains réunis. — Paris.

